เปรียบเทียบระหว่างการใช้ถุงผ้าร่วมกับกระบวนการผ่าตัดมาตรฐานในผู้ป่วยผ่าตัดมะเร็งนรีเวช โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี

โดย
กรรณิการ์ กระเวน

บทคัดย่อ

ที่มา: การผ่าตัดมีบทบาทสำคัญต่อการป้องกัน วินิจฉัย และรักษาโรค แต่ยังคงพบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ เช่น การตกหล่นของเครื่องมือที่สามารถป้องกันได้ ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยและค่าใช้จ่ายในการรักษาอย่างไม่จำเป็น เครื่องมือผ่าตัดโดยเฉพาะเครื่องมือพิเศษ เช่น Ligasure และ Bipolar มีราคาสูงและมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการผ่าตัด จึงจำเป็นต้องป้องกันความเสียหายของเครื่องมือดังกล่าว ข้อมูลผู้ป่วยผ่าตัดโรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี (ก.ย. 2566 – ต.ค. 2567) พบการตกหล่นของเครื่องมือ 84 ชิ้น จากผู้ป่วย 157 ราย ซึ่งถือว่าสูง ลักษณะการตกหล่นส่วนใหญ่เกิดจากการวางบน อก/ลำตัว/ขาผู้ป่วย (44.04%) รองลงมาคือ เครื่องมือที่มีสายห้อยยาว (40.47%) และการเกี่ยวพันกันของเครื่องมือ (15.47%) ปัญหานี้แม้ไม่กระทบผู้ป่วยโดยตรง แต่ทำให้การผ่าตัดล่าช้า สูญเสียทรัพยากร และเพิ่มต้นทุน จึงควรมีการพัฒนาถุงผ้าป้องกันการตกหล่นของเครื่องมือเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบจำนวนครั้งการตกหล่นของเครื่องมือผ่าตัดระหว่างกลุ่มไม่ใช้ถุงผ้าและใช้ถุงผ้าระหว่างผ่าตัดร่วมกับกระบวนการผ่าตัดมาตรฐานในผู้ป่วยผ่าตัดมะเร็งนรีเวช โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรีและเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของถุงผ้าในบุคลากรผู้ใช้งานถุงผ้าระหว่างผ่าตัด โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี

วิธีการ: การศึกษานี้เป็นการวิจัยและพัฒนาแบบ Historical Experimental Study การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การออกแบบและพัฒนาถุงผ้าสำหรับป้องกันเครื่องมือตกหล่นระหว่างผ่าตัดจากการทบทวนวรรณกรรม ระยะที่ 2 คือ การประเมินประสิทธิผลต่อการใช้งานถุงผ้าป้องกันเครื่องมือตกหล่นระหว่างผ่าตัดที่พัฒนาขึ้น แหล่งข้อมูลมาจากแบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วยผ่าตัดมะเร็งนรีเวช ที่ใช้ถุงผ้าระหว่างผ่าตัด จำนวน 14 ราย และที่ไม่ใช้ถุงผ้าระหว่างผ่าตัด จำนวน 14 ราย รวมทั้งหมด 28 ราย และบุคลากรห้องผ่าตัด จำนวน 16 ราย เก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2567 ถึง 30 กันยายน 2568 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินเปรียบเทียบการตกหล่นของเครื่องมือผ่าตัดระหว่างกลุ่มที่ไม่ใช้ถุงผ้าและกลุ่มที่ใช้ถุงผ้าระหว่างผ่าตัด จากแบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วยผ่าตัดมะเร็งนรีเวช และแบบสอบถามบุคลากรห้องผ่าตัดผู้ใช้งานถุงผ้าเพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้งานถุงผ้าป้องกันเครื่องมือตกหล่นระหว่างผ่าตัด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และใช้สถิติเชิงอนุมาน Independent t-test, Chi Square test, Fisher's Exact test

ผลการศึกษา: พบว่า กลุ่มที่ใช้ถุงผ้าระหว่างผ่าตัดมีจำนวนครั้งการตกหล่นของเครื่องมือผ่าตัด(การตกหล่นจากการวางบน อก/ ลำตัว/ ขาผู้ป่วย การเกี่ยวกันของเครื่องมือ และการตกหล่นที่ส่งผลให้เครื่องมือเกิดความชำรุด) น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้ถุงผ้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) สำหรับประสิทธิผลของถุงผ้า พบว่า บุคลากรห้องผ่าตัดประเมินภาพรวมของถุงผ้าอยู่ในระดับสูงมาก

สรุปผลและข้อเสนอแนะ: ผลการพัฒนาถุงผ้าที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยลดการตกหล่นของเครื่องมือผ่าตัดได้ แต่ยังต้องพัฒนาในเรื่องของการพัฒนาเพื่อเพิ่มขนาดของถุงผ้าให้ครอบคลุมบริเวณผ่าตัดเพื่อให้ศัลยแพทย์สะดวกในการวางเครื่องมือไม่ให้ตกหล่นขณะผ่าตัด

คำสำคัญ: ประสิทธิผล, อุบัติการณ์, นวัตกรรม, การผ่าตัดมะเร็งนรีเวช, ถุงผ้า